

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avla ... Thesavrorvm Dei In Passione D. N. Iesv Christi
Effusorum ad Resvrrectionem Mvltorum**

Eyschen, Georg von

Coloniæ, 1657

§. 31. Gratias egit. v. 19.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45549

pectent. Laudo nunc Deus sapientiam tuam & bonitatem & disciplinam. Doce me quoque semper vnum sentire & loqui cum his qui in tua Ecclesia sunt Doctores constituti.

§. 30. *Et accepto pane. v. 19.*

Iam cum honore terminatam vidimus veterem legem & vetera sacrificia & cæremonias, & ecce confestim exortitur Regnum Dei, instituitur veneranda altaris Sacramentum Nouæ legis sacrificium, ordinantur sacerdotes, disponitur regnum Dei, vti per singula videbimus enucleantes. At tamen hoc loco pullat dubium, nihilne moræ inter veteris legis abrogationem & Nouæ exortum intercesserit? Ego Dominum à mensa surrexisse, præcinxisse se, & misisse aquam in peluim, & pedes discipulorum lauisse, & ea quæ Ioannis cap. 13. vsque ad versum 16. commemorantur, gesta fuisse contendo. Tum post humilitatis commendationem, & exemplum datum, à se, commendatum discipulis, statim apertum esse regnum Dei *accepto pane* & c. vti mihi commemorat Euangelista: & peracta communionem & Sancta colloquutione discessisse Iudam è mensa, ut refert Ioan. cap. citato à versu 16. ad 30. Illo digresso ad facinus statim secutum esse sermonem admirabilem Domini in cænaculo, à Ioanne cap. 13. a. v. 30. per cap. 14. 15. 16. ac 17. descriptum.

Domine considerans opera tua expauesco & lætor, expauesco ad sublimitatem & maiestatem, lætor videns humanitatem operum & virtus & verborum tuorum. Deus meus es tu. in te gloriabor. stabo & attendam quid facias cum accepto pane illo, in quo Regnum Dei aperire & reuelare cæpisti.

§. 31. *Gratias egit. v. 19.*

Accepto pane, in *Sanctas ac Venerabiles manus suas* (uti loquitur Canon Missæ Romanus à S. Petro Apost. ordinatus) Dominus Iesus primam Missam inchoaturus coram Apostolis suis, cæremonias certas elegit, sub quibus hanc primam missam suam celebraret, sacerdos ille in æternum secundum ordinem Melchisedech constitutus à Patre æterno. Sicuti autem fuerunt aliæ quædam cæremonie constitutæ à Deo per Moysen, quibus celebraretur primum pascha in Aegypto à Iudæis, & aliæ cæremonie, quibus celebrarentur Deuteropaschata seu memorialia primi paschatis, in secutis ab inde annis (uti ostendi §. 1. huius commentarij) sic etiam aliæ fuerunt quædam cæremonie obseruatæ à Christo Domino in sua prima Missa, & aliæ per spiritum S. iussæ obseruari in missis postea secutis post passionem Domini, idque meritissimo iure ita ordinatum fuit à sapientissimo Domi-

D

50

no nostro legislatore, nam, cum Missa sit Actio representatiua totius vite Christi, uti Doctores loquuntur, siue uti Christus & Ecclesia loquitur MEMORIA EIUS, pridie autem, quam pateretur adhuc vite Christi deesse ultimum eius complementum nempe passio, non decebat Christum Dominum in sua missa prima adhibere per omnia cæremonias, quæ adhibentur in Missis secundis, siue secutis passionem, in quibus etiam præter vitam Christi, exhibetur eius passio secuta atque mors cum sepultura. Quæ igitur, dicit aliquis, fuerunt Proto-Missa, ut sic loquar cæremonia? Dico ex Scriptura me istas compendio reperire, I. Gratiarum egisse Dominum Luc. 22. eleuatis oculis in cælum ad Deum Patrem suum omnipotentem, S. Petrus in canone Missæ Romano, III. Gratiarum egisse eidem. Idem canon Missæ, IV. Gratiarum agentem fregisse panem I. Cor. II. V. Benedixisse ac fregisse, Matth. 26. Marc. 14. Can. Missæ, VI. dedisse discipulis suis (id est porrexille sic in orbe peccatum, ut omnes manu porrecta extensaque, attingeret eum) Matth. Marc. Luc. II. Cor. II & Canon Missæ Rom. VII. dixisse: *Accipite*, Matth. I. Cor. II. Canon missæ R. VIII. Item comedite, Marc. sumite, Marc. manducate. I. Cor. XI. & canon M. R. IX. item: *HOC EST ENIM CORPUS MEVM*, canon Missæ Rom. Matth. Marc. Luc. I. Cor. II. X. Item: *QVOD PRO VOBIS DATVR*, Marc. XI. item: *QVOD PRO VOBIS TRADETVR*, I. Cor. II. XII. Hoc fecite in meam commemorationem. Ecce istæ fuerunt cæremonia: protomissa Christi Domini Nostri, compendiosissime, ut solet fieri narrate in scripturis Sanctis Ecclesiæ Catholicæ quas nunc intendo considerare & me aliosque ipsidem ædificare, & imitari quatenus fas est discipulo Christi, incipiendo à cæremonia prima.

Domine Deus meus Iesu Christe, sacerdos magne, ego tibi gratias agito toto corde & viribus, quod pro me & omnibus nobis in te credimus exercueris dictas cæremonias primæ missæ tuæ; & in illis te admiro, honoro & adoro, quod iuxta naturam nostram, quæ est animal cæremoniosam, sanctas assumpseris & adhibueris cæremonias. Duo nunc à te oro, Domine, I. ut nunquam sanctas cæremonias, vel à te usurpatas, vel institutas per Spiritum S. in tua Ecclesia, contemnere velim, aut parui pendere, sed animum amare ac defendere. tu enim Exod. 18. per Iethro, dixisti Moysi: *Ostendas populo cæremonias & ritum colendi*, &c. in tua autem Ecclesia Catholica ecce plus est quam Moyses. II. quod oro Domine, est ut monente à postolo tuo, gratias assidue agam tam tibi, quam alijs benefactoribus meis, mane cum surgo, cum horas recito, cum opera alia perago, cum mercede merefacio, cum vespere ad quietem secedo; cum noctu e vigilo, sonet votum gratiarum & laudis; tonet dulcis glorificationis tuæ versus Gloria Patri &

F. & Sp. S. vel, in Nomine Patris & F. & sp. S. vel Deus in adiutorium meum intende, vel saltem oculos in cælum ad te Deum meum eleuem.

§. 33. *Et fregit. v. 19.*

Ita est in serie caeremoniarum, ad primam Missam à Christo Domino adhibitaram, & §. 31. recensitarum, quarta caeremonia. nam secundam, quæ erat, Eleuatio oculorum Christi in cælum ad Deum Patrem suum Omnipotentem, & 3. quæ erant eidem actæ gratiæ, S. Petrus in canone Missæ Rom. solus recensuit, quos S. Lucas videri potest vno verbo *Gratiarum Actionis* fuisse complexus, cum 1. quæ fuit Gratiarum actio, & tertia, etiam gratiarum actio, nomine coincideant, etsi forma sua non nihil differant. Alia enim est actio cum gratiæ aguntur in incertum, ut cum Dico, Deo sit gloria, & alia est Actio, cum gratiarum verba, ad ipsum diriguntur, de quo dicuntur, vti sit cum Dico, tibi Deus sit honor & gloria. Quarta ergo caeremonia Missæ primæ fuit, quod Dñs panem in sanctas suas manus accepit, *fregit*, vti Marc. Luc. & Paulus 1. Cor. 11. & S. Petrus in Canone missæ vnanimiter commemorant, cum enim Panem accepisset, & personarum præsentium essent XIII. ad minus, ut cuique suppereret portio, necess. fuit cum physice diffingi, seu conuelli in partes, & diuidi. Inuenio autem duplicem fractionem, ab Euangelistis & Apostolis in prima missa obseruatam, pulchre & subtiliter nobis indicari, nempe vnã crassam seu physice physicam id est sensibus perceptibilem corporalem, de qua nunc ago, & aliam subtilem seu Logico-physicam, id est ratione sola perceptibilem corporalem tamen, nempe separationem substantiæ panis à suis accidentibus, mutata substantia in corpus Domini saluis accidentibus panis, de qua postea agã. diserte enim duplicem fractionem panis indicant ij quos dixi. Ecce: Lucas ait: *Accepto pane gratias egit, & fregit, & dedit eis dicens.* siue ut Paulus 1. Cor. 11. ait *gratias agens fregit, & dixit.* iam vero Matthæus ommissa, quam alij descripserunt Gratiarum actione ait, *Benedixit ac fregit, deditque discipulis suis & ait:* siue vti Marcus ait: *Benedicens fregit & dedit eis & ait.* quod autem illud Lucæ & Pauli Gratiarum egisse, & Matth. ac Marci, Benedixisse non sit vna eademque actio Christi, clarius exponit in Can. Missæ S. Petrus, dicens: *gratias agens benedixit deditque discipulis suis, dicens.* vbi gratiarum actionem & benedictionem distinxit, cum igitur S. Lucas subiunxerit Gratiarum actioni fractionem, & S. Petrus gratiarum actioni Benedictionem & S. Math. atque Marcus benedictioni fractionem; notum sit, subtilissime nobis insinuari, duplicem fractionem. vnã cum gratiarum actione coniunctam, alteram cum benedictione. Prosequamur nunc priorem fractionem, quæ fuit ciuili & crassa, quæque in omnium hominum est potestate,

D 2

pro